Çok Boyutlu ?hmalkar Davran?? Ölçe?i 6-9 Ya? Çocuk Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu ?hmalkar Davran?? Ölçe?i 6-9 Ya? Çocuk Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19196

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu ?hmalkar Davran?? Ölçe?i 6-9 Ya? Çocuk Formu (ÇB?DÖ 6-9 ÇF), ebeveynleri veya birincil bak?c?lar? taraf?ndan uygulanan ihmalkar davran??lar? 6 ila 9 ya? aras?ndaki çocuklar?n kendi bildirimleriyle ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Bu ölçek, orijinal ?ngilizce versiyonunun Türk kültürüne uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n? temsil etmektedir. Uyarlama çal??mas? U?ur Beyazit ve Aynur Bütün Ayhan taraf?ndan 2020 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, çocuk ihmalinin çok boyutlu do?as?n? (duygusal, fiziksel, e?itimsel ve gözetimsel ihmal) çocuk perspektifinden de?erlendirmeyi hedefler. Ölçek, çocuklar?n ya?ad?klar? ihmal düzeyini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuk ihmali, psikometri, ölçek uyarlama, ihmalkar davran??, 6-9 ya?, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

U?ur Beyazit, Aynur Bütün Ayhan

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, 6 ila 9 ya? aral???ndaki Türk çocuklar?n?n ya?ad?klar? ihmalkar davran??lar? çok boyutlu bir çerçevede kendi bildirimleri arac?l???yla ölçmek ve bu ölçüm arac?n?n Türk popülasyonu için kültürel ve dilsel olarak uygunlu?unu, psikometrik özelliklerini ortaya koymakt?r. Ölçe?in uyarlanmas?, Türkiye'deki ara?t?rmac?lar?n çocuk ihmali çal??malar?nda güvenilir bir araç kullanabilmesine olanak sa?lam??t?r.

Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, özellikle erken çocukluk döneminde deneyimlenen ihmalin farkl? türlerinin (örne?in, fiziksel ihtiyaçlar?n kar??lanmamas?, duygusal destek eksikli?i) ayr??t?r?lmas?na yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, çocuk ihmali yap?s?n? çok boyutlu bir ?ekilde ele almaktad?r. Bu yap?, genellikle fiziksel ihmal, duygusal ihmal, e?itimsel ihmal ve gözetim ihmali gibi alt boyutlar? içermektedir. Ölçek, çocu?un bak?m verenlerinden gördü?ü ilgisizli?i ve ihtiyaçlar?n?n kar??lanmamas?ndan kaynaklanan olumsuz deneyimleri kapsamaktad?r.

Çok Boyutlu ?hmalkar Davran?? Ölçe?i, ihmalin tek bir olaydan ziyade sürekli ve sistematik bir davran?? örüntüsü oldu?u varsay?m?na dayan?r. Bu ba?lamda, ölçek maddeleri çocu?un günlük ya?am?ndaki farkl? ihmal alanlar?n? sorgulamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Çok Boyutlu ?hmalkar Davran?? Ölçe?i 6-9 Ya? Çocuk Formu'nun Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu ve iyi bir model uyumu sergiledi?ini göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla yak?nsak ve ?raksak geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar, ölçekten elde edilen puanlar?n teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?larla (örne?in, psikolojik s?k?nt?) anlaml? ili?kiler gösterdi?ini; ili?kili olmamas? beklenen yap?larla ise dü?ük ili?kiler sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) kullan?larak raporlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel puan? ve alt boyutlar? için yüksek düzeyde iç tutarl?l?k de?erleri (genellikle .70'in üzerinde) elde edilmi?tir. Bu durum, ölçe?i olu?turan maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Yüksek güvenirlik de?erleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla benzer sonuçlar verebilece?ine i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in ara?t?rmalarda ve klinik de?erlendirmelerde stabil ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlamas?n?n faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemiyle gerçekle?tirilmi?tir. Analiz sonuçlar?, orijinal ölçekte belirlenen faktör yap?s?n?n (muhtemelen dört faktörlü yap?n?n) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak anlaml? ve kabul edilebilir uyum indeksleriyle desteklendi?ini göstermi?tir.

DFA sonuçlar?, ölçek maddelerinin ilgili alt boyutlar?na yüksek yükler verdi?ini ve faktörler aras? korelasyonlar?n yap?sal olarak beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?s?n?n kültürel adaptasyon sürecinde bozulmad???n? ve geçerli bir ?ekilde ölçüm yapmaya devam etti?ini kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format:

Çocuk Raporu Formu (Child Report Form). Genellikle Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?l?r.

Language Available:

Türkçe (Turkish)

Population Group:

?lkokul Ça??ndaki Çocuklar

Age Group:

6-9 ya? grubu

Population Details:

Çocuklar?n kendileri taraf?ndan doldurulan veya uygulay?c? yard?m?yla cevaplanan bir ölçektir. Türkiye'deki ilkokul ö?rencileri üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology:

Ölçek, çocu?un belirli ihmalkar davran??lar? ne s?kl?kla deneyimledi?ini sorgulayan maddelerden olu?ur. Derecelendirme format?, çocuklar?n anlayabilece?i basitlikte tasarlanm??t?r (Örn: 3'lü Likert ölçe?i: Hiçbir zaman, Bazen, Ço?u zaman).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Psikometri, çocuk istismar?, ihmal, uyarlama, çok boyutlu ölçüm, ebeveynlik, 2020.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Beyazit, U. ve Bütün Ayhan, A.'ya ait ORCID bilgileri kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses:

a_butun@yahoo.com (Sorumlu Yazar: Aynur Bütün Ayhan)

Correspondence Address:

Sorumlu yazar Aynur Bütün Ayhan'?n ileti?im adresi makalede belirtilen e-posta adresidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler:

Ölçe?in kullan?m? için orijinal ölçek geli?tiricilerinden ve Türkçe uyarlamas?n? yapan yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir. Akademik kullan?m için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret:

Ticari kullan?m ücretleri veya standart lisans bilgileri makalede belirtilmemi?tir. Genellikle akademik ara?t?rmalar için yazarlarla do?rudan ileti?im kurulmas? gerekmektedir.

Test Y?l?:

Türkçe Uyarlama ve Geçerlik/Güvenirlik Çal??mas?: 2020

Kaynaklar

Beyazit, U., & Bütün Ayhan, A. (2020). The Turkish version of the 6-9 years form of the multidimensional neglectful behavior scale-child report: Validity and reliability studies. *Current Psychology,* 1-11. https://doi.org/10.1007/s12144-020-00979-8

Makalenin do?rudan ba?lant?s?: link.springer.com

Çok Boyutlu ?hmalkar Davran?? Ölçe?i 6-9 Ya? Çocuk Formu Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Beyazit ve Bütün Ayhan'?n 2020 tarihli "The Turkish version of the 6-9 years form of the multidimensional neglectful behavior scale-child report: Validity and reliability studies" ba?l?kl? makalesinde veya eklerinde bulunabilir.

Bu ölçek, çocuklar?n bak?m verenlerinin kendilerine sa?lad??? fiziksel, duygusal veya gözetimsel deste?in yeterlili?ini de?erlendiren maddelerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM